

CALENDAR CUSTOMS OF ROMA IN TOWN OF MONTANA

Романо перо

Ек съра анди Монтана (Михайловград) було ек перо. О рома бешънаса турал о ‘госто.

О ‘госто кана деласа бришим инколаса андар и балаин пери, о брегоя пернаса. Ен пћеронаса паия о кћера е роменге.

О рома по састе рат на пашонаса кана деласа бришим та на тасон, та на тасон о къзая ленге. Ен кана ачшоласа кидия нашънаса паш календе кас иси лен по-учу кћера, озоман нашънаса ки школе.

Е къзаен пацернаса лен со астарнаса андо сизеримата. Тар о учипе о мануша дишонаса сар цире. О багаши пливизеласа андо паин.

Кидия ко сарандо второ бреш ало о ‘госто бут баро, инкистино андар пи балаин ен залаискере о кћера е роменге. Бут кћера пеле. О мануша ачшиле аври. Ци вон ахайстине пес те нашън кале тћанестар. Дине лен ек умал, ек млатишако, ама отће нанай те перкеръл о ‘госто ленге кћера. Астарде те керън кћера отће. Каске кћера ачшине пал кава чшипота, ачшине песке турал жи ко о ‘госто. Ци жи акана и адате. Вакерна ленге калажеде. Паш ленде авер рома нанай.

А кола, кате геле ко млатишако керде кћера. Беште отће сар биш бреш, о даса па възине лен та те керън заводу тугленго. Ци чшичле лен панда по дур, кате о кошаре е дасънге, вакерна кадава перо “Кошарнико”.

Лен иси ци авера рома акана, кате але авъртар. Иси лен кошничаре, цуцумая, лешетаре.

Кидия ачшиле дуй перъ.

Коледа

О рома амаръ тар и Монтана сом иси хабе, пибе, са и празнико. Астарна “Коледа”, ко б.І. и белвел “Бъдни вечер”. Керна шукар хабе ен непременно “треа те овел дудум, кай керна мина дудумея “тиквенико”, ен кия пекена ле. Чшинла цикне парчеде тар о дудум ен пекена ци лен. Кици мануша иси андо кћер, кидици парчеде тћена ен ек парче е индаенге саворунге, ек парче ци е душмаенге.

Пекена масоро, цинла пибе, керна мина циралея, мина дудумея, маро. Резизена ки си’я. Ангал кале те бешън ки си’я инкона савору аври ци о сайби е кћеръско лела по парче тар о

пекло дудум, и ромни ен о чшаве турал лесте. Жинапал вов ривизела е “байчшъ”. Кидия карик е байчшо иризела пес, ске вов и зорало. А вов и хатан ко кћер опру. Кадава ачшола и рат ангал те хас маро. Ривизела е байчшъ ен савору дикћена опру карик о покриво е кћеръско.

“Байчшоруа, але туке дудоморо, ди ман, ме ромне, ме чшавен зор, састипе. Акће туке дудоморо, ди амен рупувале данда”.

Ен савору, ек по ек, резизена пес та чшена ко покриво пумаро парче ен кидия леперна.

Пал кале о дад или и дай чшела ек парче ци е индаенге саворунге, ек парче ци е душмаенге, дена лен жан.

Кидия дишавена, ске кай мангена зор те дел лен, треа ци е душмаенге те манген зор. Дишавена, ске на инкћерна ан песте керципе. Гирна жинапа ек бешъна та хана, вечеризена.

Ко 7. I. кидела пес о семейство, хана, пена, пале кидия.

Ангал калесте, коле брешънде “Коледа” кернаса ла ко 6 мамуй 7.I., а акана 24. XII сар о даса.

По-зияде мануша пачине ко Дел ен жана ко кћангере ци вов ко евангелска кћангере.

О Васи (14.01.)

Най-баро зис е роменге. Ек курко, па ци дуй курке, ангал о зис, о рома инкона ко пазаре те дикћен гадоенге. Те цинън по-шукара гадоа, по тћуле, та те овел тћуло, барвало о бреш. Сом начи аракћена ко пазаре, тръгнизена андар о гава, гирна ко кћера е манушунге, е гавутненге. Пазаризена пес сар кай требузела ен дикћена те лен по-шукара, по тћуле, по-бут. Секо кици лески циси дела ле дром. Но треа те овел поне по ек секоне гадостар - папин, башно, патица, пуйка, кахни. Не треа те чоръл пес, соске нанай бахтате.

Кай цилна е гадоен прибиризена пес. Окола бреша чшинааса по биш, тренда гадоа, акана по екћоро секонестар. Трин, штар зис ангал 14.01. астарла о чшиинбе. О сайби (о мруш), о дад, о най-пћурано чшинла, а и жуй инкерла леске. Ачшола мамуй о кћам, дела жан пе манушун ен чшинла ангал е папина:

- Аде, Васина бахталеа, мищо аен ка’а бреш! Диен ма деш гадоа, жи брешъ ди амен биш, тренда, ди амен зор, састипе саворун!

Жинапал можизела те инкерън околе гадоен ци кћайк тар о чшаве, но най ангал треа те чшинъл о най-пурано. Кале зисте чшинла само о мруш.

Щипизена андръ о жуа, помагизена ци о мруша, савору, ци о чшаве.

Пал и папин чшинла и патица ске вой пливизела, та те овел ленге по-локо, те жал ленге сар о паин кай жала. Пал и патица, о башно, ске о башно учела авинаа, те овен ци вон буцикерне, те учен авинаа. Пал о башно, и пуйка, ен о кахне. Вон чшинла лен напале, ске роизена, а и пуйка бут пһари. Щипизена лен тар о пора, пърлизена лен тар о пора ен пһаравена лен.

О буце, о хурзипе, о пһака, о пъръ е папинаке ен е патицаке тһена пес ригате, не треа те овел коле хурзипная коле гадоендар, ске казизена ленцар. Ци о сало тһена ле ригате, ле билайкерна ле ен пһерна лен андо буркая та кола зиса можизеа сар зектеин те готвизен лея.

Тар о буке, о иле керна хурзипе. Тһена оризи, пурум, мушкеде ен пһерна и папин и патица ен о башно, а о пъръ, о мея, ен о пһака керавена лен, керна табла хашъа оризия. Кава чшипота тһена та казизена и рат “Вечерницяко” ко 13.01.

О табла кале буценцар, и папин, и патица и татлия, и мина, о маро е бахтако тһена пе ки си’я. Опрал о маро тһовдо киди мануша кидици топчета ен ек, дуй по-зияде те барол о семейство. Кале буценцар, ен о пимата, и таци ракия казизена. О башно хана ле авер зис, ске роизела.

Ангал калесте ко жаме тһена момия ен тһарна лен, та те овел ленге светло чисто састо бреш, те путеръл о Васи ленге дрома, те авел о Васи те дел лен жан, те овел ленцар састо бреш ен те варизел лен, ленге чшавен.

О най-пһурано мруш казизела ем дела жан. Екһе табласте тһела пес аро ен хунк ен тһарла та те тһуизел. Кидия казизена:

- Аде Бахталея Васи, мицо аен, зор, састипе, мицо анзен. Ка’а бреш диен амен деш гадоа, жи брешъ биш, тренда ...

Леперна кола буце кате вечеи мотһавдо Васиске ен леперна ек по ек е манушун андар о кһер ен кас саи нужда иси лен, кидисаи жан дела ле. Те иси терне, сотоко пилцейле, дела лен жан те манген пес, те керън буци, те овел лен къзая. Те иси къзая кате сикона, те жал ленге и школе те инкалън до край. Те иси тһернехара, те пилцеон, те овел лен бах, те перън шукаръ кһеръсте, лачшъ манушунде. Ци кидия. Най-бут дена жан зораке.

Пһагена о маро е бахтако. Кидена опрал кай тһое и дай о топчета, ске кала топчета чшена лен Ивановдене заедно е сърваткаа ко паин ко ‘госто. Пена по кһайк ракиица таци о пһуране ен хана маро. Хана со хана, пһена со пһена ен жанла, ске треа те овел ци башайбе ко празнице. Кон жи кана мангела можизела те хал, те пел.

Кате иси къзая и дай пал и вечера приготвизела о неве парцяя, о неве постая, кай цинле кале зисъске ен цисори, кате тһена ка пумари мен и сьрватка.

Бут шукар и кате иси цикнору, ске вон терона кава зис састо бреш, кай жана те сьрвазен ен кидена песке параде.

14.01.

Авинаа панда андо коцизи учена, уравена пес шукар, качизена и цисори ки мен, лена и сьрватка ен цизена кһер кһерьстар те сьрвазен. Гирна секоне кһерьсте. О вудара и путерде састо зис. О къзая аврал панда ривизена:

- Како, о Васици авела зораа, састипная, вестипная, кахненцар, башненцар, пуйкенцар, папиненцар, паранцар, манзинаа, мрежаа, рькавиценцар ...

Мотһена и буци, кате керна ла.

О сайби обадизела пес андрал:

- Нека авел, нека авел!

Сьрвазена саворун, саворун чшалена ко думо е сьрваткаа зораке.

О сайби ино ки си'я пела пи таци ракия ен хала татлия. Вов или лески ромни дена секоне къзаици по кһайк параде, ко кици мангела. Е индаенге къзаен по-бут дена. Кай гирна о къзая сьрвазена, а вон дена лен параде ен пучуна лен сар и ленге дада, ленге дая, бичшална ленге бут састипе. Керна ленцар шека, кай уж кам меризен ленге постая, ске жанла кай о къзея инкерна бут паранге. Окола бреша ангал пейнда бреш, кана сьрвазена са денаса бомбоне, акһора, а акана саде параде, ске о цикнору най-бут кадалеске лошазена.

И сайбийка бичшалла е къзаен жи ко вудар. А вон гирна ек пал аврьсте по панч, шов, по деш къзая.

Жи ко дешудуй сьрвазена о най-цикне. Пал ленде накһена о тернехара сьрваткаа ен брико пһердо тате ракияа. Ци вон ривизена аврал. Сьрвазена ем чумидена васта, а по-пһуране дена лен жан. Пал о тернехара накһена о терне пилте о дуй да жьне. Кала кате и пилте ен нанай лен ек бреш, на дена лен те инкон ракияа, те овел и бах ленги андо кһер ленго.

Ци о пилте сьрвазена ен чумидена васта. Вон жана кате мангена кате обичизена, ко индая, ко амала ленге даденге. Кидия.

Кале зисъсте жана ракияа ци кала, кате иси лен "помайчино" или вон вакерна "второ дай". "Второ дай" астарна ла, кана кһайк сунизела керко суне кһайке къзаия. Ци вой треа те

чорул кале къзай. А лески хаси дай треа те лел кхайк подаръко кале ромнеке ен те жал те цинъл пе къзай латар. О къзай треа те жал секо бреш Васиско те чумидел лако вас, кидия жи кате те пилцеол. Ко бев леско цинла ле и хаси дай вече за постоянно пе къзай ци второ дай мукела ле. Кава чшипота керна ле ци кана кхайк къзай накхела, кхайк керко чшипота ци кадава мануш кате дела ле помощ ачшола леско “второ дад” или “второ дай”.

Ци Васиско о къзай авела секо бреш ка пи “помайчина” чумидела лако вас, лаке ромеско, ен дела ла подаръко. Вой да дела ле ци параде, дела ле жан.

О сървамата традела жи ко ек, дуй о сахаце, жи тогава пхена таци ракия ен хана татлия.

Соске тацерна гуди ракия ен хана татлия?

О живото е роменго и бут пхаро, сар и ракия тхарла, калеске вон тацерна и ракия, та те овел ленге тато (локо) састо бреш ен тхена анди ракия шекери, хана баклава те гудицерън леске по живото. И ракия ен и татлия саде Васиске хана ла.

Пал о сурвакаре накхена о башанле. Вон керна песке разна групе по дуй по трин мануша или по-зияде. Можизена те накхен ци деш групе.

О семейство вече кидела пе, тацерна о хабе, о цикнору генла лошаимдо пумаръ параде. Бешъна те хан, те пен. Аври ко вудара башанлла о башанле. Пал кхайк съра инкола о сайби дела лен таци ракия, дела лен чшипота хамнаске, дела лен параде, ске накхле та керде ленге “честито”. Кидия жи ко штар, штар ти паш.

Жинапал пал кадалесте омашкар о перо кидена пес савору рома. Ангал кадалесте дуй, трин зис кидине параде е башанленге. Ци акана омашкар о перо иси башаибе. Уравена пес о рома, о ромне пумаръ най-шукара, най нева парцяя ен инкона ко хоро. О къзая прастана ен цинла песке разна буце, ске тогава авена ци бут търговце разне дрънкулкенцар. Отхе дена пумаръ параде со сърваскерде. Кхелна жи кате те рацол.

Банго Васи (15.01.)

Те бешъна о терне авръ кхеръсте, треа те жан паш о пхуране. И бори или о жамутро, те вуле хоиме састо бреш, кава зис о терне жана та чумидена васта е пхураненге. Кава зис мохена ли “Прощен ден”, соске о пхуране протизена е терненге ен дена лен жан.

О терне на жана чучу, освен и ракия кай ингална, ингална ци пхерзи кахни. Кидена пес кхайк дром бут пнея, пхрала. Авена ци кала кате авърте пилте, авръ гавендар, зизъндар.

И ракия дела пес най-ангал ко дад, ко най-пћурано, после ки дай, вон дена лен жан. Ек пал авръсте резизена пес сар и пал о бреша. Сом накћена савору кязая астарна те ден омашкар пуменде ракия пале кидия накћена ко най-пћурано пћрал, пћен. Чумидена пес, дена пес жан ек авръсте. Простизена песке, те вуло чшипота омашкар ленде. Дена параде пумаръ чшавен ен пал кадалесте бешѓна та хана, та пена ен жанла вече башаипнаа. Кћелна, керна шека. Жи кате иси хабе, пибе, са кидена пес пумаръ индаенцар, пумаръ амаленцар.

Ивановден (20.01.)

Учела о сайби авинаа ен жала ко Госто. Лела пея и сърватка ем топчета кате вуле опрал о маро Васиско. Чшела лен андо паин ен вакерла:

- Аде, сар жала каа паин те жал аменге нангле амари буци, сар жала каа паин те ингалѓл амаро насваипе, амаро керципе.

Марталия (01.03.)

Мамуй 01.03., о чшаве деш, декапенде, биш жѓне пацерна котора ко руя ен тћарна ле. Кидия пћирна андаро перо ен ривизена:

– Марталия ..., Лия ..., Марталия ..., Лия ...

Кидия лена палал о шил ен ривизена о таципе. И Марталия анла чшипота нево, шукарипе, таципе.

Сърница (21/22.03.)

Керна шукар хабе, мина, парно халва хала пе, хана, пена. Пал о обедо инкона о тернехара екће умаяте, ама кате те овел тћуло зорало каш. Лесте пћандена куна. Ен накћена савору чшая, чшаве те куизен пес. Кћайк на мангена, ама окола буцизена лен зория.

Жи кате куизена лен ек марла екће руяа ен пучула е манушу кой ки куна:

- Мотћав кас мангея?

- Ниекће!

- Мотћав!

Вой (те и жуй) на мотћела или хохавела, вон савору жанлла кон каас инкола, кон каско пирамно и ама кай хохавела о кова чалела по-силно ен силно куизена и куна. Жи кате на леперла о анав пе пирамнеско на ухулавена ла тар и куна. Бут асабе, шека, бут лошаи иси.

08.03.

О жуйкано зис. Сар о даса кай керна. О мруш, кате мангела те дишел пе жуяке кай инкерла опрал лате, кадава зис вов астарла те керъл хабе е чшавенге. Цинлла кхайк чшипота, сар ци лаке къзая. Хана обедо. Пал кадалесте кидена пес о жуя кацименде би мрушунго. И рат можизена те жан ко ресторант пе роменцар или кхайк амаликано семейство кидена пес.

А о Ломска жуя бут бут авертерли керна кава зис. Кай хана ен пена пал кадалесте инкона ко дрома, спирилена о коледе, те накхела кхайк мруш астарна ле, цизена ле, бешъна ка леске пнике, опрал лесте кхелна. Кава зис сичко можизена те керън. О рома ленге на къскаизена лен кава зис. Ек зис андо бреш вола можизена те керън со мангена.

Връбница (23.04.)

Учела о мруш ен жала ко 'госто екхе идатаа. Тхела пес одотхе (по муй), пхерла паин, чшилна клоя тар о върбеде, ен анла пуменде.

Савору андо кхер тхена пумаръ муя кале паия та те жал ленге нангле сичко.

Тхена ки порта клоя тар и върба. И дай керла пе къзаенге, кате иси чшайори, керла тар о клоя бала чуре ен тхела лен ка лако шоро, те овен ла шукар гъста бала ен керла лаке е клоенцар сар позе те овел кръшно андо бой. Е чшавенге ен е мрушунге пхандена ек ко бой ен ко шоро, те овен зорале ко бой, те керън буци зорале та на насвайон, ко шоро те овен гозале. Пал о зис о клоя чшена пес пале ко 'госто.

Благощене (25.03.)

Тхараас ек андо кхер (ко дворо). Кава керла пес авинаа лен палал о керципе те овел ленге шукар састо бреш, те дел лен о Дел жан шукаръ буценге.

На сивела пес, на тхела пес гада.

Великдене

Дуй, трин зис ангал о зис некога по састе рат на совинаса о жуя. Астарнаса хумер по ефта, охто козунаценге. Тхенаса бут аррь те овел о козунако по-бут, жълто, по-бут мушкеде (ванилия, лимой) те дел муш шукар. Ен учшарнаса ле, пазизенаса та на путерзиол о удар ске треа те ушол шукар о хумер. Ривизена е комшен те дишавен сар ачшино, ашарна пес. Кхайк

кернаса ле топкенде, кхайк кхувенаса ле чуренде. По ефта, охто табладе пхернаса. А па кана пекенаса ле састо кхер муш деласа лестар. Ен шукар ци кай хана ле.

Акана цинла песке, ама нанай кидия гудло, пале керна кой по-буцикерне ен мераклике жуя.

Великденеске боизена ци вон аррь четвъртиконе или саватоне (сар о даса). По пейнда, по ексинда, по шъл аррь, ске лен е ромен иси лен бут индая. Кон сар жанла, сар мангела и жуи кидия керла пе арь. Секоне жуя иси ла табияци сар те боизел.

Сар кай лепедо вече лен иси лен бут индая тар и рик е ромески, е ромнеки ци дикхена секоне къзаинци поне по ек арро те ден зораке.

Великдене авинаа о къзая, о рома, инкона омашкар о перо те пхаген пе аррь, ен керна съревнование каско арро и борцо. Кхайк ци кхелна пишкилици, ске чалена папинаке аррьнцар или каштухане, лен на мукена лен ко съревнование. Пхагена о чшаве, чшена, пхагена, о перо шаризела пес тар о лиспе е аррьнге.

О жуя авинаа кай дена о аррь ко чшаве, ко индая, кас иси муло улавена леске аррь ен козунако. Жана ко имори. Ен пал калесте астарна та керна шукар хабе, та те киден пес те хан те пен обедо.

О рома бут пацона ко Дел. Акана по-зияде мануша пачине ем жана ко кхангере кава зис.

Гергевдене (06.05)

Бут шукар зис. О рома ци леске бут инкерна. Пал о “Васи” о “Гергевден” керна сар требузела.

Инкона андаро шил. О ромне ек масък ангал кале зисъсте астарна те чистизен. Инкална о багаши аври, те макхен о себе, некога сливозенаса о пхуве гошненцар чак ко стопанство е гурценго жанаса, та анласа гошне те сливозен. О жаме, о вудара боизенаса, косунаса сичко ен пал калесте андрь резизена о багаши. Бухарна неве църхе, килиме, пердеде, е водроенге нево бухарибе. Е къзаен уренаса, цинла неве постая, неве парцая, ске авела о “Гергевден” ен треа те овел андрал сичко сар кай требузела.

Трин, штар зис ангал о зис жана о рома андар о гава бакрьнге. Акана о даса авена ци ко перо те бикенън, ама кой маханжеде жана ко гава те избиризен песке по-шукара. Некога

ленаса по дуй, трин бакръ, кици мруша андо кћер, акана по дуй, па ци кацименде по екћоро сар и циси дела дром.

О рома кай жана бакрънге дикћена те лен по-шукар, по-баро бакро, та на овел баро леско пер, астарна палал лески пори, ако и бухи, тћуй лена ле, ен на дена те меризел пес, ске нанай шукар. Анла е бакръ ка пумаро кћер, и жуй рьсьла е мрушу е бакръа ен чшорла паин ангал ленде ен ке бакръско шоро:

- Мишто анзе аменге о “Гергевден” кале бакръ, зор састипе те де амен. Ка’а бреш ек жи брешъ дуй трин.

Ко 5-то зис иси касапе, кай чшинла е бакрън. Озоман ленго най-силно зис ленго бизнес. Пширна андар о перо ен кћер кћеръстар дикћена те чшинън по-зияде.

Ангал калесте те чшинън е бакръ и жуй кидела гергефи ен керла венцо, тћела леске ци лулузе, пћандела ле лоле тћавенцар ци тћела моми ен тћела ке бакръско шоро. О мруш атлаизела е бакръ кидия те перъл о бакро омашкар о пъръ леске ен инкерла ле екће вастея меятар, екће вастея о венцо. Иризена карик о кћам, тћарна и моми ен дела жан.

Палал кадалесте о касапи чшинла и мен е бакръски, ама о англуно рат кате инкола тћовена ек табла та те чшорол андо табла кадава рат ен о венцо е момияа чшела пес пал о зис ко паин (ко ‘госто).

Кушуна е бакръ. Окола бреша пћернаса ен пекенаса по састе бакрън ингалнаса лен ке зизаке фърне. О даса о ипаш чорнаса тар о мас.

Акана чшинла лен о плешке, о бутоя отделно. Пекена песке пуменде.

06.05.

Пћерла и жуй ек плешке хурзипная, керла ек табла “гевреци” е пацерла ле гевреция. Керла трин, штар маръ непременно цикне бокиоре, ске улавена авинаа.

Опрал и цикни боки тћена хурзипе ен пекло кало буко, пекло мас, козунако, салате. Дена трине или панжъ кћерънде. Жана ко имори ци отће улавена.

Обедо - О хурде чшаве лошазена, ске жана ки умал. Кидена пес амайноре, амалору. О дая ленге тћена ленге кидисаво хабе, кате вон хана, тар о хурзипе, пекло мас, салата, бокия, пимата ен чшипота бухарипнаске, кате те тћен пумаро хабе, ен кате ка бешън. Кана о чшаве жана андо веш ки умал, о пћуране ачшона андо кћер та хана, та пена жи ко штар, панч о сахаци. Инкона жинапал ко перо, ко хоро.

О пѳуране жана (ко 7-то) ки умал. Ингална песке мас, иван, буце, салате. Ангал те бе бешѳн астарна тѳан кидия те овен пашѳ паш о паин та те шудрикерѳн и бира, и мол.

О жуя бухарна и пѳув ен астарна керѳн салата. О мруша чшилна кашта ен тѳена ек. Жи кате те перѳн ангара те тѳен и скара, пена песке пумари ракия ен хана салата. Сом перна ангара астарна пекен о мас. Бут и гудле о бакране пѳржоле. Пумендар о жуя анла ци кѳайк литинца, та те жал е пѳржоленцар ен е шудру пимнаа.

О кѳзая прастана андари умал, хана, марна пес, кѳелна. Ен сар секо дром би башаипнаско начи, я башанле, я магнет. Шека, кѳеимата, асамнаа пѳерола о веш. Кѳайк дром иси ци даба, кана иси по-дукѳаи шека.

Тѳена песке венцоя ко шору (керна пес бакрѳнде), пѳандена пес клоенцар, кѳелна. Кидена пес о индая (пѳрала, пѳея, амала). Мануша кате обичизена пес ен кате живизена песке. Дуй, три зис инкона ки умал жи кате иси тар о бакро.

Петровдене (29.06.)

Авинаа ко ‘госто чшена пе пѳабая “петровке”. Керна шукар хабе. Керна кава зис каско анав и кидия “Петѳр” ен ко ачшино лея чшипота керко турал кале зисѳсте, астарла песке кава зис о светецо те варизел ле. Ци вов жана ки кѳангери ен тѳарла моми ангал о светецо. Ленде о най-пѳурано мануш казизела ен дела ле жан те овел леско светецо иси кате и живдо опрал лесте. Палал калесте бешѳна та хана ен пена. Кале зисѳсте хала пес кахни ем тѳела пе ки маса пѳабая “петровке”. На хала пе байчшано, особено кава кате казизена леске.

О кѳзая жана та найона пѳабаенцар “петровке” ко ‘госто.

Бари Богородица

Керна пес сар кола празнице - шужо хабе, та на овел байчшано или кахни, ске роизела.

Петковден (14.10.)

Пале кидия керна ле. Хана бакрано или гурвано мас.

26.10.

Ци о Димитровден - о рома вакернаса леске “Касѳми”.

Св. Никола (06.12.)

Кале зисъсте хана мачшо. Пшерна чушке, фасуля ем оризия. Керна хамата разна мачшъя - пекло, пържиме. Най-бут инкерна е “рибникоске”. О мачшо пшерна ле оризия акхорунцар ен сивена ле. Андо хумер пацерна ле, жинапал пекена ле. Каске казизена непременно треа те хал лестар.

О Нево Бреш (31.12.)

Керна ле ко сар иси ле. Бут овошке (пнабая, банане, портокалоя, торта, мина, хурдо гудипе, разна пимата ко со обичизела, мол, ракия, безалкохолно, шампанско). Байчшоро или байчшане пържоле или пуйке, пшерде чушке ен хаш пшерде масъа, салате, фъстъце ем кидия.

Дикхена те овел пшерзи и маса те овел пшердо о кшер ен барвало састо бреш. Ки маса тхена ци параде кана бешъна. Керна маро бахтаке.

Керна ци елха. Лошазена о къзая ске цинла ленге по чшипота. Дена пе подаръце. Сар о даса.

Сом иси празнико са карна ле. О рома обичизена о живото. Ци кана ленге пхаро, ци кана ленге лошаимдо са зебена, са кхелна.

Резизенас и си'я пале буценцар, пнагена о маро е бахтако. Жи ко дешудуй хабе, пибе. Бичшална о пнурано бреш зиенцар кхеимнаа. Ко дешудуй путерна о шампанско, чумидена пе андръ ко и ко кшер пал калесте инкона те ръсън пе е комшенцар те мотхена песке “Бахтало то Бреш”. О англуно зис ко нево бреш тенеизена пе ко ка гиръл андо кшер сави бах ка анъл ленге. Калеске ко гирла андо кшер дена ле кхайк подаръко или параде. Кхайк дром бичшална хабари манушуске кате тенејскерде пес кай ало ленге ен кадава бреш гело ленге нангле.

Collected by Ata Becheva from town of Montana (Bulgaria).